

Valtuustoaloitteen, Vieraslajien torjunnan tehostaminen Heinolassa, käsittely
kaympltk 04.12.2025
1199/00.01.03.01/2025

Päätös

Esittelijä kaupunkiympäristöjohtaja Houhala, Keijo

Päätösehdotus Kaupunkiympäristölautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi ja todeta riittäväksi kaupunkisuunnittelutulosyksikön selvitykset valtuustoaloitteeseen "Vieraslajien torjunnan tehostaminen Heinolassa" ja

2. antaa selvityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle vastauksena Tarja Anttosen, Keskusta, valtuustoaloitteeseen 17.11.2025.

Toimivalta Hallintosääntö 23.3 §

Valmistelija suunnittelija Saku Ovaskainen, p.044 788 8651, metsänhoitaja Juho Kontra, p. 050 030 8734, kaupunginpuutarhuri Eve Vanne, p. 050 054 9485 ja ympäristöpäällikkö Tarja Laitinen, p. 044 788 8660, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu Vastineet aloitteeseen niiltä yksiköiltä, joiden toimintaan aihepiiri olennaisesti liittyy.

Metsätalous ja kehittäminen

Vieraslajien torjunnan edistäminen kuuluu kuntien lakisääteisiin velvollisuuksiin. Torjunta on ensisijaisesti maanomistajan velvollisuus.

Kehittämisryhmässä on tutkittu ulkoisia rahoitusinstrumentteja, mutta tarjolla olleet avustukset ovat olleet kaupungin työhön mittakaavaltaan liian pieniä hakemisen työmäärään nähden.

Tulosyksikön luonnonhoitokohteissa ulkoisella rahoituksella toteutetuissa hankkeissa vieraslajien torjuntaa on suoritettu hankkeiden edellyttämällä tavalla kunnostuskohteissa. Kohteiden vieraslajien torjuntaa tulee jatkaa työn vaikuttavuuden varmistamiseksi. Hankkeiden päättyessä ulkoista rahoitusta työhön ei enää ole saatavilla. Kohteissa, joiden hoidon jatkuvuus on varmistettu ympäristösopimuksella (laidunnuskohteet, esim. perinnebiotoopit), vieraslajien torjunta toteutetaan sopimuskumppanien toimesta (laiduntaja) valtion rahoituksella.

Kaupungilla on käytössä kuvapalvelu BCaster (<https://bcaster.com>.) Palvelun soveltuvuus vieraslajihavaintojen keräämiseen on todennettu yhdessä palveluntarjoajan kanssa 5.11.2025. Palvelu on kaupunkilaisille helppokäyttöinen. Käyttöliittymään perustettavan vieraslajihankkeen QR-koodi saadaan viestinnän käyttöön tarvittaviin julkaisuihin. QR-koodin kautta osallistuja voi jättää kuvan ja kommentin palveluun. Kaupungin käyttöliittymästä saadaan kuvat tekoälyn luokittelemina ja sijainneista karttanäkymä. Vieraslajien torjuntahanke voidaan toteuttaa palvelun avulla oman työn kustannuksella. Suurimpana erona Crowdsora -sovellukseen on, että hanke ei palkitse työn tekijöitä taloudellisesti keräysmäärän perusteella.

Yksikkö ei ole sisällyttänyt vieraslajien torjunnan palveluostoihin varausta talousarvioon, joten mikäli maksullista palvelua halutaan ottaa käyttöön, sille tulisi määritellä rahoitus toteuttavalle yksikölle.

Ympäristönsuojelu

Heinolan kaupungilla on vieraslajien torjunnan neuvontaa varten verkkosivusto. Vuosittain toteutettua vieraslajien torjunnan edistämistä voidaan tehostaa v. 2026 alkaen tulosityksiköiden yhteishankkeessa, jossa viestintää tehostetaan. Hanketta varten käyttöön otettavasta mobiilipalvelusta ja hankkeen toteutuksesta kerrotaan keväisellä viestintäkampanjalla.

Puistot, liikunta- ja leikkipaikat

Tulosityksikkö on tarjonnut kuntalaisille ilmaiseksi käyttöön jätesäkkejä sekä hanskoja vieraslajien keräämistä varten. Kaupunki on noutanut sovitus säkit, joihin vieraslajit on kerätty ja toimittanut ne asianmukaiseen loppusijoituspaikkaan.

Teemaviikkojen puitteissa kaupunki voi tuoda esim. viikoksi siirtolavan alueelle, josta talkoilla poistetaan vieraslajeja. Erilaiset kyläyhdistykset ja yhteisöt järjestävät talkoita vuosittain vieraslajien torjumiseksi.

Jatkokäsittely

Kaupunginhallitus , valtuusto